

32004L0067

L 127/92

AZ EURÓPAI UNIÓ HIVATALOS LAPJA

2004.4.29.

A TANÁCS 2004/67/EK IRÁNYELVE
(2004. április 26.)
a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről
(EGT vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 100. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽³⁾,

mivel:

(1) A földgáz (a továbbiakban: gáz) a Közösség energiaellátásának egyre növekvő fontosságú összetevője, és mint ahogy „Az energiaellátás biztonságának európai stratégiája felé” című zöld könyv jelzi, az Európai Unió hosszútávon egyre növekvő mértékben fog függeni az EU-n kívüli ellátási forrásoktól.

(2) A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 1998. június 22-i 98/30/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek ⁽⁴⁾, valamint a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 98/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. június 26-i 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek ⁽⁵⁾ megfelelően folyamatban van a közösségi gázpiac liberalizálása. Ebből következően, az ellátás biztonságát illetően bármilyen, a gázellátás csökkenését eredményező nehézség súlyos zavarokat okozhat a Közösség gazdasági tevékenységében, ennél fogva egyre nagyobb szükség van a gázellátás biztonságának növelésére.

(3) A belső gázpiac megalósulása az ellátásbiztonság tekintetében egy minimális közös megközelítést tesz szükségessé, különösen az ellátási politikáknak az ilyen piac követelményeivel összeegyeztethető, átlátható és megkülönböztetéstől mentes biztonsága révén, hogy elkerülhető legyen a piac torzulása. Ennél fogva a piaci szereplők szerepe és felelőssége egyértelmű meghatározásának alapvető jelentősége van a gázellátás biztonságának és a belső piac megfelelő működésének a védelme szempontjából.

(4) A vállalkozások számára az ellátás biztonsága érdekében megállapított kötelezettségek nem akadályozhatják a belső piac megfelelő működését, tovább nem róhat indokolatlan és aránytalan terheket a gázpiaci szereplőkre, beleértve a piacra újonnan belépőket és a kisebb piaci szereplőket is.

(5) A növekvő közösségi gázpiacra tekintettel fontos a gázellátás biztonságának fenntartása, különösen a háztartási fogyasztók vonatkozásában.

(6) Az eszközök széles választéka áll az ágazat és adott esetben a tagállamok rendelkezésére, hogy eleget tehessenek az ellátás biztonságára vonatkozó kötelezettségeknek. A tagállamok közötti kétoldalú megállapodások lehetnek azok az eszközök, amelyek hozzájárulhatnak az ellátásra vonatkozó minimális biztonsági szabványok eléréséhez, kellőképpen figyelembe véve a Szerződést és a másodlagos jogot, különösen a 2003/55/EK irányelv 3. cikkének (2) bekezdését.

(7) A gáztárolásra vonatkozó, javasolt minimális előírányzatokat nemzeti vagy ágazati szinten lehet megadni. Magától értetődően ez nem eredményezhet további beruházási kötelezettségeket.

(8) Figyelembe véve a gázellátás biztonságának – hosszú távú szerződések alapján történő – biztosítását, a Bizottságnak a tagállamok jelentései alapján figyelemmel kell kísérnie a gázpiaci fejleményeket.

(9) A gáz iránti növekvő kereslet kielégítése és a gázellátás diverzifikációja érdekében, amely a versenyképes belső gázpiaci feltétele, a Közösségnek az elkövetkező évtizedekben további jelentős gázmennyiségeket kell mobilizálnia, amelyek zömét távoli forrásokból kell beszerezni, és nagy távolságokról kell szállítani.

(10) A Közösséget erős közös érdekeltségek kötik a gázszállító és tranzitországokhoz, a gázellátási infrastruktúrába történő folyamatos beruházások biztosítása révén.

(11) A tagállamok gázellátásában igen fontos szerepet játszottak, illetve továbbra is fontos szerepet fognak játszani a hosszú távú szerződések. A hosszú távú szerződések jelenlegi szintje közösségi szinten elegendő, és a várakozások szerint ezek a szerződések továbbra is jelentős mértékben fognak hozzájárulni a gázellátás egészéhez, mivel a társaságok átfogó ellátási portfóliójában továbbra is szerepelnek ilyen szerződések.

⁽¹⁾ HL C 331. E., 2002.12.31., 262. o.

⁽²⁾ HL C 133., 2003.6.6., 16. o.

⁽³⁾ A véleményt a Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

⁽⁴⁾ HL L 204., 1998.7.21., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 176., 2003.7.15., 57. o.

- (12) Nemzeti szinten jelentős haladás történt a gázkészlet-értékesítési programok kidolgozásában és likvid kereskedelmi platformok kifejlesztésében. Ez az irányzat várhatóan tovább folytatódik.
- (13) Alapvető fontosságú a tagállamok közötti, nagy ellátási válsághelyzetekben vállalandó valódi szolidaritás kialakítása, annál is inkább, mivel a tagállamok egyre nagyobb mértékben függenek egymástól az ellátás biztonsága terén.
- (14) Ez az irányelv nem sérti a tagállamoknak a saját természeti erőforrásaik fölötti szuverén jogait.
- (15) Gázkoordinációs csoportot kell létrehozni, amelynek az ellátás súlyos zavara esetén az ellátásbiztonsági intézkedések közösségi szintű koordinációját kellene elősegítenie, és amely a nemzeti szinten meghozott intézkedések koordinálásában is segíthetné a tagállamokat. Ezen túlmenően a csoport rendszeres információcserét folytathatna a gázellátás biztonságáról, és mérlegelhetné az ellátás súlyos zavarával összefüggő lényeges szempontokat.
- (16) A tagállamoknak nemzeti válságrendelkezéseket kell elfogadniuk és közzétenniük.
- (17) Ennek az irányelvnek az ellátás súlyos zavara esetén alkalmazandó szabályokat kell előírnia; az ilyen ellátási zavarok előrelátható időtartamának jelentős időszakra, legalább nyolc hétre kell kiterjednie.
- (18) Az ellátás súlyos zavarának kezelését illetően ennek az irányelvnek rendelkeznie kell egy háromszakaszos megközelítésen alapuló mechanizmusról. Az első szakaszt az ágazatnak az ellátás zavarára adott reakciói alkotják; ha ez nem elegendő, a tagállamoknak intézkedéseket kell tenniük az ellátás zavarának megoldására. A megfelelő közösségi szintű intézkedésekre csak akkor kerülhet sor, ha az első és a második szakasz kudarcot vallott.
- (19) Mivel maguk a tagállamok, különösen annak a fényében, hogy a gázellátás biztonsága tekintetében egyre növekszik az egymásrautaltságuk, nem tudják minden körülmények között a kellő mértékben megvalósítani ennek az irányelvnek a célját, nevezetesen a gázellátási biztonság megfelelő szintjének a megteremtését, különösen az ellátás súlyos zavara esetére, valamint a belső gázpiaci megfelelő működéséhez való hozzájárulást, és ezért, tekintve a fellépés hatókörét és hatásait, azt közösségi szinten jobban lehet valósítani; a Közösség a szubszidiaritásnak a Szerződés 5. cikkében megállapított elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az említett cikkben megállapított arányosság elvével összhangban ez az irányelv nem lép túl az említett célkitűzés megvalósításához szükséges mértéken,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Cél

Ez az irányelv a gázellátás biztonságát megfelelő szinten biztosító intézkedéseket állapít meg. Ezek az intézkedések egyúttal a belső gázpiac megfelelő működéséhez is hozzájárulnak. Ezen irányelv megállapítja azokat a közös kereteket, amelyeken belül a tagállamok a versenyképes belső gázpiac követelményeivel összhangban álló, általános, átlátható és megkülönböztetéstől mentes ellátásbiztonsági politikákat határoznak meg; egyértelművé teszik a különböző piaci szereplők általános szerepét és felelősségét, és megkülönböztetéstől mentes, egyedi eljárásokat hajtanak végre a gázellátás biztonságának biztosítása érdekében.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

1. „hosszú távú gázellátási szerződés”: több mint 10 éves időtartamra szóló gázellátási szerződés;
2. „súlyos ellátási zavar”: az a helyzet, amelyben fennáll a veszély, hogy a Közösség elveszíti a harmadik országokból származó gázellátása több mint 20 %-át, és nem valószínű, hogy közösségi szinten a helyzetet nemzeti intézkedésekkel megfelelően kezelni lehet.

3. cikk

A gázellátás biztonságát szolgáló politikák

(1) A gázellátás biztonsága megfelelő szintjének biztosítását célzó általános politikáik kidolgozása során a tagállamok meghatározzák a gázpiaci különböző szereplőinek szerepkörét és felelősségét e politikák megvalósításával kapcsolatban, és meghatározzák az ellátásbiztonsági szabványok minimális szintjét, amelyet a szóban forgó tagállam gázpiacán a szereplőknek be kell tartaniuk. A szabványokat megkülönböztetéstől mentes és átlátható módon kell végrehajtani, és közzé kell tenni.

(2) A tagállamok megteszik a megfelelő lépéseket annak biztosítására, hogy az ezen irányelvben említett intézkedések ne jelentenek indokolatlan és aránytalan terheket a gázpiaci szereplők számára, és összeegyeztethetők legyenek a versenyképes belső gázpiac követelményeivel.

(3) A gázellátás biztonságát szolgáló eszközök nem teljes körű listája a mellékletben található.

4. cikk

Az egyes fogyasztók ellátásának biztonsága

(1) A tagállamok gondoskodnak róla, hogy területükön a háztartásoknak szánt készletek megfelelő mértékű védelemben részesüljenek legalább az alábbi esetekben:

- a) a nemzeti gázellátás olyan időtartamra történő átmeneti megszakadása, amelyet a tagállamok a nemzeti sajátosságok figyelembevételével állapítanak meg;
- b) az ország által csúcsidőszaknak nyilvánított időszakban mért rendkívüli hidegek;
- c) a statisztikailag minden 20 évben előforduló, kivételesen hideg időjárás esetén fellépő rendkívül magas gázfogyasztás.

Ezeket a szempontokat ez az irányelv az „ellátásbiztonság szabványaként” említi.

(2) A tagállamok az (1) bekezdés alkalmazási körét egyebek között a kis- és középvállalkozásokra és olyan más fogyasztókra is kiterjeszthetik, amelyek gázfogyasztásukat nem tudják más energiaforrásokból pótolni, beleértve a nemzeti elektromos rendszer biztonságát is, ha az a gázellátástól függ.

(3) A gázellátás biztonságát szolgáló eszközök mellékletben található, nem teljes körű listája példákat hoz fel azokra az eszközökre, amelyeket az ellátásbiztonsági szabványok teljesítéséhez lehet használni.

(4) A tagállamok területük geológiai adottságai, illetve a gazdasági és műszaki megvalósíthatóság kellő figyelembevételével meghozhatják mindazokat a szükséges intézkedéseket is, amelyek biztosítják, hogy a területükön található gáztároló létesítmények megfelelő mértékben járuljanak hozzá az ellátásbiztonsági normák teljesítéséhez.

(5) Ha a rendszerösszeköttetés megfelelő szinten megoldható, a tagállamok egy másik tagállammal együttműködésben meghozhatják azokat a megfelelő intézkedéseket – a kétoldalú megállapodásokat is beleértve –, amelyekkel a másik tagállam területén lévő gáztároló létesítmények használatakor megteremthető az ellátásbiztonsági normák teljesítése. Ezek az intézkedések – különösen a kétoldalú megállapodások – nem akadályozhatják a belső gázpiac megfelelő működését.

(6) A tagállamok maguk elvégezhetik, vagy az iparágtól megkövetelhetik azon esetleges jövőbeni hozzájárulás minimális előírásainak a kitűzését, amellyel a készlet akár a tagállamon belül, akár azon kívül hozzájárul az ellátás biztonságához. Ezeket az előírásokat közzé kell tenni.

5. cikk

Jelentés

(1) A tagállamok által a 2003/55/EK irányelv 5. cikke értelmében nyilvánosságra hozott jelentésekben a tagállamok az alábbiakra is kitérnek:

a) a 3. és a 4. cikk értelmében tett intézkedéseiknek a verseny szempontjából a gázpiac valamennyi szereplőjére gyakorolt hatása;

b) a tárolási kapacitások szintje;

c) a területükön székhellyel rendelkező és bejegyzett társaságok által megkötött hosszú távú gázellátási szerződések, különös tekintettel azok hátralévő időtartamára, az érintett társaságoktól kapott adatok alapján, amelyek azonban nem tartalmaznak kereskedelmi szempontból érzékeny és a gázpiac likviditásának mértékére vonatkozó információkat;

d) a feltáráshoz és termeléshez, a tároláshoz, a földgáz cseppfolyósításához és gáz szállításához megfelelő ösztönzést adó szabályozási keretek, figyelembe véve a 2003/55/EK irányelv 22. cikkében foglaltakat, amilyen mértékben azt a tagállamok végrehajtották.

(2) A Bizottság figyelembe veszi ezeket az információkat azokban a jelentésekben, amelyeket a 2003/55/EK irányelv 31. cikkének megfelelően ad ki ezen irányelvnek a Közösség egészére gyakorolt hatásai fényében és a belső gázpiac biztonságos működtetése érdekében.

6. cikk

Nyomon követés

(1) Az 5. cikk (1) bekezdésében említett jelentések alapján a Bizottság nyomon követi a következőket:

a) az új, hosszú távú, harmadik országokból származó gázimportra vonatkozó szerződések száma;

b) a gázellátás megfelelő likviditása;

c) az üzemi gázmennyiségek és a gáztárolók kivételi kapacitásának szintje;

d) a tagállamok nemzeti gázrendszereinek összekapcsolhatósági szintje;

e) az előrelátható gázellátási helyzet a kereslet, a kínálati autonómia és a közösségi szinten rendelkezésre álló források függvényében, a Közösség egyes földrajzi térségeiben.

(2) Ha a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy a Közösség gázkészletei hosszú távon nem elégendőek az előrelátható gázigények kielégítésére, a Szerződéssel összhangban javaslatokat nyújthat be.

(3) A Bizottság 2008. május 19-ig áttekintő jelentést nyújt be az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz az e cikk alkalmazása során nyert tapasztalatokról.

7. cikk

Gázkoordinációs csoport

(1) Az ellátás biztonságát célzó intézkedések összehangolásának elősegítése érdekében gázkoordinációs csoportot (a továbbiakban: csoport) hoznak létre.

(2) A csoport a tagállamok képviselőiből és az érintett ágazat képviselő testületekből, valamint az érintett fogyasztókból áll, elnökségét a Bizottság látja el.

(3) A csoport elfogadja saját eljárási szabályzatát.

8. cikk

Nemzeti válságkezelő intézkedések

(1) A tagállamok előre kidolgozzák, és szükség esetén aktualizálják nemzeti válságkezelő intézkedéseiket, és azokról tájékoztatják a Bizottságot. A tagállamok közözzéskor nemzeti válságkezelő intézkedéseiket.

(2) A tagállamok válságkezelő intézkedései biztosítják, hogy amennyiben szükséges, a piaci szereplők elegendő lehetőséget kapjanak arra, hogy a válsághelyzetekre elsődleges válaszokat adjanak.

(3) A 4. cikk (1) bekezdésére is figyelemmel a tagállamok a csoport elnökének jelezhetik azokat az eseményeket, amelyek álláspontjuk szerint nagyságrendjük és rendkívüli jellegük miatt nemzeti intézkedésekkel nem kezelhetők megfelelően.

9. cikk

Közösségi mechanizmus

(1) Ha olyan esemény következik be, amely az ellátás jelentős ideig tartó súlyos zavarához vezethet, illetve egy tagállam által a 8. cikk (3) bekezdésének megfelelően bejelentett eseményt követően a Bizottság a tagállam kérésére vagy saját kezdeményezésére a lehető legrövidebb időn belül összehívja a csoportot.

(2) A csoport megvizsgálja, és ha szükséges, támogatja a tagállamokat az ellátás súlyos zavarának kezelése érdekében nemzeti szinten meghozott intézkedések összehangolásában.

(3) Feladatai teljesítése során a csoport figyelemmel kíséri:

a) azokat az intézkedéseket, amelyeket a gázágazat a súlyos ellátási zavarra reagálva először meghoz;

b) a tagállamok intézkedéseit, például azokat, amelyeket a 4. cikk alapján hoztak, beleértve a vonatkozó kétoldalú megállapodásokat is.

(4) Ha a nemzeti szinten meghozott, a (3) bekezdésben említett intézkedések nem elegendőek az (1) bekezdésben említett esemény hatásainak kezelésére, a Bizottság a csoporttal folytatott konzultáció alapján iránymutatást adhat a tagállamoknak azokról a további intézkedésekről, amelyek a súlyos ellátási zavartól leginkább sújtott tagállamokat hivatottak megsegíteni.

(5) Ha a (4) bekezdésnek megfelelően tagállami szinten meghozott intézkedések nem elegendőek az (1) bekezdésben említett esemény hatásainak kezelésére, a Bizottság javaslatot tehet a Tanácsnak a továbbiakban szükséges intézkedésekre vonatkozóan.

(6) Az e cikkben említett közösségi intézkedéseknek tartalmazniuk kell olyan rendelkezéseket, amelyek célja a meghozandó intézkedések által érintett vállalkozások tisztességes és méltányos kártalanítása.

10. cikk

A megvalósítás ellenőrzése

(1) A Bizottság 2008. május 19-ig, annak fényében, ahogyan a tagállamok ezt az irányelvet végrehajtották, beszámol a 3. és 4. cikk tekintetében alkalmazott eszközök eredményességéről és a belső gázpiacra kifejtett hatásokról, valamint a belső gázpiacon folyó verseny alakulásáról.

(2) Ezen ellenőrzés eredményeinek fényében a Bizottság szükség esetén ajánlásokat adhat ki, vagy javaslatokat tehet az ellátás biztonságát erősítő további intézkedésekre vonatkozóan.

11. cikk

Átültetés

A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2006. május 19-ig megfeleljenek. Haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot e rendelkezések szövegéről, valamint megküldenek számára egy táblázatot az ezen irányelv rendelkezései és az általuk kibocsátott nemzeti intézkedések közötti megfelelésről.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

12. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

13. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Luxembourgban, 2004. április 26-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. WALSH

MELLÉKLET

A 3. cikk (3) bekezdésében és a 4. cikk (3) bekezdésében említett, a gázellátás biztonságát erősítő eszközök nem teljes körű listája

- üzemi gázmennyiség a tárolóban,
  - a tárolóból való gázkivétel kapacitása,
  - olyan vezetékes szállítási kapacitások kialakítása, amelyek lehetővé teszik a gázellátásnak az érintett területekre történő átirányítását,
  - a gázpiac likviditása,
  - a rendszer rugalmassága,
  - a megszakítható ellátás fejlesztése,
  - alternatív kiegészítő tüzelőanyagok használata az ipari üzemekben és az áramfejlesztő üzemekben,
  - határokon átnyúló kapacitások,
  - együttműködés a szomszédos országok szállítórendszereinek működtetőivel a szállítások összehangolt elindítása érdekében,
  - összehangolt szállítási tevékenység az elosztó és a továbbító rendszerek működtetői között,
  - hazai gáztermelés,
  - a termelés rugalmassága,
  - a behozatal rugalmassága,
  - a gázellátás forrásainak diverzifikálása,
  - hosszú távú szerződések,
  - infrastrukturális beruházások az újragázosító állomásokon és csővezetéseken keresztüli gázbehozatalra.
-